

6.7.2017

1280/01.02/2017

Jakelussa mainitut

LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN LAKISÄÄTEISISTÄ HOITOVAATIMUKSISTA SEKÄ NIIDEN JA HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUSTEN NOUDATTAMISEN VALVONNASTA ANNETTUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN LIITTEIDEN 2 JA 3 MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta luonnoksesta. Lausuntoaika on vain viisi viikkoa, jotta voitaisiin varmistaa, että valvonta voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 14.8.2017 ensisijaisesti sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@mmm.fi tai kirjeitse osoitteeseen maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Sähköiset lausunnot tulee toimittaa pdf-, Word- tai rtf -tallennusmuodossa.

Tämä lausuntopyyntö on lähetetty vain sähköisenä.

Lisätietoja asiasta antaa:

eläinlääkintöylitarkastaja Susanna Ahlström (eläinten hyvinvointi), p. 0295 16 2436, sähköposti: susanna.ahlstrom@mmm.fi (31.7. lähtien)

eläinlääkintöylitarkastaja Nina Kaario (eläinten lääkitseminen), p. 0295 16 2107, sähköposti: nina.kaario@mmm.fi (17.7. lähtien)

neuvotteleva virkamies Eveliina Palonen (elintarvikehygieniä), p. 0295 16 2345, sähköposti: eveliina.palonen@mmm.fi. (21.7. asti)

vanhempi hallitussihteeri Suvi Ruuska, p. 0295 16 2248, sähköposti: suvi.ruuska@mmm.fi (14.8.)

Osastopäällikkö

Minna-Mari Kaila

Vanhempi hallitussihteeri

Suvi Ruuska

LIITTEET:

- luonnos valtioneuvoston asetukseksi täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden 2 ja 3 muuttamisesta ja perustelumuistio

Ministeriön lausuntopyynnöt löytyvät myös internet-sivustolta [MMM:n vireillä olevat lausuntopyynnot](#)

JAKELU

Ympäristöministeriö
Elintarviketurvallisuusvirasto
Maaseutuvirasto
aluehallintovirastot
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
ProAgria Keskusten Liitto
Svenska lantbrukssällskapens förbund rf
Suomen luonnonsuojeluliitto
WWF Suomi ry
Suomen Eläinlääkäriliitto ry
Eläinsuojeluliitto Animalia ry
SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry

Allekirjoitettu lausuntopyyntö on maa- ja metsätalousministeriön arkistossa.

luonnos 6.7.2017

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden 2 ja 3 muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti *muutetaan* täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (7/2015) liitteet 2 ja 3, sellaisina kuin ne ovat, liite 2 asetuksessa 108/2017 ja liite 3 asetuksessa 218/2016, seuraavasti:

Tämä asetus tulee voimaan x päivänä x kuuta 2017. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2017.

Helsingissä x päivänä x kuuta 2017

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Vanhempi hallitussihteeri Suvi Ruuska

Liite 2

Kansanterveyttä, eläinten terveyttä ja kasvien terveyttä koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset

Hoitovaatimus Euroopan unionin säännös

Noudatettava kansallinen täytäntöönpanosäännös tai täydentävä säännös

4

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 14 ja 15 artikla, 17 artiklan 1 kohta* sekä 18, 19 ja 20 artikla

~~Elintarvikelaki (23/2006) 22 §~~

* sellaisena kuin se on pantu täytäntöön erityisesti seuraavilla säännöksillä:

~~Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta (1368/2011) 5 §:n 2 ja 3 momentti ja 7 §, liitteen 1 johdanto-osa sekä liitteessä 2 olevan 4 luvun 4.2 kohdan 1—3 alakohta ja 4.3 kohdan 1, 2 ja 6 alakohta~~

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) 8 ja 9 §:n nojalla säädetyt lääkkeen, lääkeaineen ja lääkevalmisteen käyttöä koskevat kiellot sekä 10 §:n 1 momentti, 11 § ja 12 §:n 1—3 momentti

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 470/2009 yhteisön menettelyistä farmakologisesti vaikuttavien aineiden jäämien enimmäismäärien vahvistamiseksi eläimistä saatavissa elintarvikkeissa, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2377/90 kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta 14 artikla

Valtioneuvoston asetus eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä eläimille (1054/2014) 4 §:n 5 kohta

Maa- ja metsätalousministeriön

asetus lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä (948/2014) liitteessä 2 olevan 1 luvun 4 kohta

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta (949/2014) 4 §:n 1 momentti, 2 momentin 1, 2, 3 ja 4 -7 8 kohdat sekä 3 ja 4 momentti ja 5 §

Komission asetus (EU) N:o 37/2010 farmakologisesti vaikuttavista aineista ja niiden eläinperäisissä elintarvikkeissa esiintyvien jäämien enimmäismääriä koskevasta luokituksesta liite

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta 4 artiklan 1 kohta sekä liitteessä I olevan A osan II jakson 4 kohdan g, h ja j alakohta, 5 kohdan f ja h alakohta ja 6 kohta sekä III jakson 8 kohdan a, b, d ja e alakohta ja 9 kohdan a ja c alakohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä 3 artiklan 1 kohta ja liitteen III IX jakson I luvun I osan 1 kohdan b, c, d ja e alakohta, 2 kohdan a alakohdan i, ii ja iii alakohta, b alakohdan i ja ii alakohta sekä c alakohta, 3 kohta, 4 kohta, 5 kohta, II ~~luvun~~ osan A osan 1, 2, 3 ja 4 kohta, ~~osan~~ B osan 1 kohdan a ja d alakohta, 2 kohta, 4 kohdan a ja b alakohta, liitteen III X jakson I luvun 1 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 rehuhygieniää koskevistä vaatimuksista 5 artiklan 1 kohta ja liitteen I osan A I jakson 4 kohdan e ja g alakohta, II jakson 2 kohdan a, b ja e alakohta, 5 artiklan 5 kohta sekä liitteen III 1 ja 2 kohta, 5 artiklan 6 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005 torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta 18 artikla

- 5 Neuvoston direktiivi 96/22/ETY tiettyjen hormonaalista tai tyrostaattista vaikutusta omaavien aineiden ja beta-agonistien käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa ja direktiivien 81/602/ETY, 88/146/ETY ja 88/299/ETY kumoamisesta 3 artiklan a, b, d ja e alakohta sekä 4, 5 ja 7 artikla
- Laki eläinten lääkitsemisestä 10 §:n 1 momentti
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta 4 §:n 1 momentti, 2 momentin 1, 2, 3 ja 4 -7 8 kohdat sekä 3 ja 4 momentti ja 5 §
- Valtioneuvoston asetus eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä eläimille 4 §:n 1—4 kohta ja 6—7 §
- 6 Neuvoston direktiivi 2008/71/EY sikojen tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 3, 4 ja 5 artikla
- Laki eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010) 9, 11, 19 ja 21 §;
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus sikaeläinten tunnistamisesta (720/2012) 5—8 §
- 7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta 4 ja 7 artikla
- Laki eläintunnistusjärjestelmästä 13, 19 ja 21 §;
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus nautaeläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä (1391/2006) 6—10, 14 ja 15 §
- 8 Neuvoston asetus (EY) N:o 21/2004 lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta 3—5 artikla
- Laki eläintunnistusjärjestelmästä 13, 19 ja 21 §;
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus lammas- ja vuohieläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä (469/2005) 6, 8—10, 13 ja 14 §

- 9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä 7, 11—13 ja 15 artikla
- 10 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009 kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta 55 artiklan ensimmäinen ja toinen virke
- Eläintautilaki (441/2013) 14 ja 19 § sekä 4 luvun säännösten nojalla tehdyt päätökset tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden vastustamiseksi

Liite 3

Eläinten hyvinvointia koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset

Hoitovaatimus Euroopan unionin säännös

Noudatettava kansallinen täytäntöönpanosäännös tai täydentävä säännös

11, 12 ja 13

Neuvoston direktiivi 2008/119/EY vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista, 3 ja 4 artikla ja liite 1

*Poikkeaminen säännöksen vaatimuksesta ei johda täydentävien ehtojen seuraamukseen, jos neuvoston direktiivin 2008/119/EY, 2008/120/EY tai 98/58/EY vastaavan säännöksen vähimmäisvaatimus täyttyy. Jos vastaavan Euroopan unionin säännöksen vähimmäisvaatimusta ei ole ilmaistu lukuna, seuraamus lukuna ilmaistun kansallisen säännöksen vaatimuksen noudattamatta jättämisestä voidaan kuitenkin jättää määräämättä vain, jos poikkeama kansallisesta vaatimuksesta on vähäinen eikä sillä arvioida olevan vähäistä suurempaa vaikutusta eläinten hyvinvointiin.

Eläinsuojelulaki (247/1996) 3 §:n 1 momentin ensimmäinen ja toinen virke, 4 § (lukuun ottamatta puhtautta), 5 §, 6 §:n 1 momentin toinen ja kolmas virke, 7 § (siat, kanat ja broilerit), 26 a §, 26 b § (broilerit) sekä 26 c §:n 3 ja 4 momentti (broilereiden kasvatustiheys)

Neuvoston direktiivi 2008/120/EY sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista, 3 artikla ja 4 artiklan 1 kohta ja liite 1

Eläinsuojeluasetus (396/1996) 1 §, 2 § lukuun ottamatta 1 momentin viimeistä virkettä, 3 §, 4 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti (turvallisuus) ja 2 momentti, 7 ja 9—11 §, 14 §:n 6 a kohta sekä 23 §

Neuvoston direktiivi 98/58/EY tuotantoeläinten suojelusta, 4 artikla ja liite

Eläinlajikohtaisten asetusten säännökset:

Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta (592/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momenttia toista ja kolmatta virkettä, 4 §:n 1 momenttia viimeistä virkettä, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 5 momenttia, 9 §:n 1 momenttia, 10 §:n 4 momentin kuivanapitovaatimusta, 11 §:n 2 momentin viimeistä virkettä sekä 3 ja 4 momenttia, 12 §:n 2 momenttia sekä 15—17

§:ää

Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta (629/2012) lukuun ottamatta 4 §:n 4 momentin toista virkettä sekä 5 ja 6 momenttia, 5 §:n 1 ja 4 momenttia ja 13 §:n 2 momentin viimeistä virkettä

Valtioneuvoston asetus lampaiden suojelusta (587/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 2 momenttia, 5 §:n 1 momenttia ja 2 momentin viimeistä virkettä, 7 §:n viimeistä virkettä, 9 §:n 2 momentin viimeistä virkettä ja 3 momenttia, 10:n 1 momentin ensimmäistä ja kolmatta virkettä ja 2 momenttia sekä 13—15 §:ää

Valtioneuvoston asetus vuohien suojelusta (589/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 2 momenttia, 5 §:n 1 momenttia ja 3 momentin viimeistä virkettä, 7 §:n 2 momenttia, 9 §:n 2 momentin viimeistä virkettä ja 3 ja 4 momenttia sekä 12 ja 13 §:ää

Valtioneuvoston asetus tarhattavien peurojen suojelusta (590/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä

Valtioneuvoston asetus strutsieläinten suojelusta (676/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 1 momentin toista virkettä, 2 momenttia viimeistä virkettä ja 5 momentin ensimmäistä ja kolmatta virkettä, 4 §:n 1 momentin toista ja kolmatta virkettä, 6 §:n 3 momentista muuta kuin ensimmäistä virkettä ja 6 §:n 4 momenttia, 8 §:n 1 momentin viimeistä virkettä ja 2 ja 3 momenttia, 9 §:n 1 ja 2 momenttia ja 3 momentin viimeistä virkettä sekä 11 §:ää

Valtioneuvoston asetus kanojen suojelusta (673/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin viimeistä virkettä, 4 §:n 4 momenttia, 5 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 8 §:n 2 momenttia, 11 §:n 4 momenttia ja 14 §:ää

Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010) lukuun ottamatta 2 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä ja 4 momenttia, 3 §:n 3 momentin toista virkettä, 4 §:n 1 momentin

viimeistä virkettä, 6 §:n 2 momentin kolmatta virkettä ja 3 momenttia ja 8 §:n 1, 3 ja 4 momenttia

Valtioneuvoston asetus tarhattavien biisonien suojelusta (591/2010) lukuun ottamatta 2 §:n 3 momenttia

Valtioneuvoston asetus turkiseläinten suojelusta (1084/2011) lukuun ottamatta 3 §:n 1 momentista muuta kuin ensimmäistä virkettä, 3 §:n 2 momenttia ja 4 momentin toista virkettä, 4 §:n 1 ja 3 momentin viimeistä virkettä ja 5 momenttia, 8 §:n 1 momenttia, 9 §:n 2—4 momenttia sekä 10 ja 12 §:ää

Valtioneuvoston asetus ankkujen ja hanhien suojelusta (675/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin viimeistä virkettä ja 4 momenttia, 4 §:n 1 momentin toista virkettä ja 2 momentista muuta kuin ensimmäistä virkettä, 5 §:n 3 momenttia, 7 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 8 §:n 3 momenttia sekä 9 §:n 1—3 momenttia

Valtioneuvoston asetus kalkkunoiden suojelusta (677/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momenttia ja 2 momentin viimeistä virkettä, 5 §:n 4 momenttia, 6 §:n 5 momenttia, 7 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 8 §:n 3 ja 4 momenttia sekä 9 §:ää

Valtioneuvoston asetus broilereiden suojelusta (375/2011) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin viimeistä virkettä, 4 §:n 4 ja 5 momenttia, 6 §:n 1 momentin viimeistä virkettä sekä 9, 11—16, 18 ja 19 §:ää

luonnos 6.7.2017

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Vanhempi hallitussihteeri
Suvi Ruuska

Muistio
6.7.2017

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN LAKISÄÄTEISISTÄ HOITOVAATIMUKSISTA SEKÄ NIIDEN JA HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUSTEN NOUDATTAMISEN VALVONNASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN LIITTEIDEN 2 JA 3 MUUTTAMISESTA

1. Yleisperustelut

Lainsäädäntö

Euroopan unionin suorien tukien järjestelmän sekä eräiden maaseudun kehittämissuunnitelmien perusteella maksettavien maataloustukien ehtoina on noudatettava täydentäviä ehtoja, joihin kuuluvat lakisääteiset hoitovaatimukset sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset.

Täydentävistä ehdoista säädetään yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 (*horisontaaliasetus*) 91—95 artiklassa sekä liitteessä II. Lakisääteiset hoitovaatimukset ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset koskevat seuraavia aloja:

- a) ympäristö, ilmastonmuutos ja maan hyvä maatalouskunto;
- b) kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys;
- c) eläinten hyvinvointi.

Horisontaaliasetuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaan täydentävien ehtojen säännöt ovat kansallisella tasolla vahvistetut horisontaaliasetuksen liitteessä II luetellut unionin lainsäädännön mukaiset lakisääteiset hoitovaatimukset. Horisontaaliasetuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaan lakisääteisiin hoitovaatimuksiin liittyviä säännöksiä sovelletaan niiden voimassa olevassa muodossa, ja kun on kyse direktiiveistä, sellaisina kuin jäsenvaltiot ovat panneet ne täytäntöön.

Horisontaaliasetuksen nojalla on annettu seuraavat säädökset:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäamis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annettu komission delegeoitu asetus (EU) N:o 640/2014;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 809/2014 (*valvonta-asetus*).

Horisontaaliasetuksessa ja edellä mainituissa komission antamissa asetuksissa säädetään täydentävien ehtojen noudattamisen valvonnasta sekä ehtojen laiminlyöntiin liittyvistä seuraamuksista.

Täydentäviä ehtoja koskevien säännösten kansallista täytäntöönpanoa koskee Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013), (*suorien tukien laki*) 4 §, johon sisältyvän asetuksenantovaltuuden mukaan täydentävistä ehdoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Täydentävien ehtojen valvonnan suorittamisesta säädetään unionin lainsäädännön lisäksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013), (*toimeenpanolaki*). Laissa säädetään muun muassa valvonnan suorittavista viranomaisista. Täydentävien ehtojen noudattaminen on edellytyksenä myös tiettyjen eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetussa laissa (1360/2014) säädettyjen tukien saannille. Myös mainitun lain 4 §:n 5 momenttiin sisältyy valtuus säätää ehdoista tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Edellä mainittujen lakien nojalla on annettu valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta (7/2015). Asetuksen liitteissä 1 - 3 yksilöidään horisontaaliasetuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisesti Suomessa noudatettava täydentävien ehtojen sääntöjen kokonaisuus, joka sisältää suoraan sovellettavia EU-asetusten säännöksiä, eräitä sellaisia näiden säännösten kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, jotka ovat olennaisia EU-säännöksen vaatimuksen soveltamiseksi, sekä kansallisia direktiivien täytäntöönpanosäännöksiä.

Ehdotettu muutos

Täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteitä 2 ja 3 ehdotetaan muutettavaksi. Liitteestä 2 ehdotetaan poistettavaksi kansanterveyteen sekä eläinten ja kasvien terveyteen liittyvinä täydentävinä ehtoina noudatettavien kansallisten säännösten luettelosta eräitä sellaisia säännöksiä, joiden luettelointia osana lakisääteisiä hoitovaatimuksia ei nykyisten tulkintojen mukaan katsota välttämättömäksi täydentävien ehtojen järjestelmän soveltamisen kannalta. Liitteestä 2 poistettavia vaatimuksia ei enää valvottaisi osana täydentäviä ehtoja eikä niiden noudattamatta jättämisestä tulisi siten enää täydentävien ehtojen seuraamusta. Liitteestä 2 poistettujen kansallisten säännösten noudattamatta jättämisestä voi kuitenkin seurata muu kuin täydentävien ehtojen järjestelmän mukainen sanktio. Esimerkiksi elintarvikelain (23/2006) pakkokeinot ja rangaistussäännökset soveltuisivat edelleen kansallisten säännösten noudattamatta jättämiseen.

Lisäksi asetuksen liitettä 3 muutettaisiin poistamalla eläinten hyvinvointiin liittyvinä täydentävinä ehtoina noudatettavien kansallisten säännösten luettelosta eräitä vaatimuksia vastaavilla perusteilla kuin liitteestä 2. Lisäksi liitteessä täsmennettäisiin ne eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset, joiden rikkomuksia koskevassa seuraamusarvioinnissa otetaan huomioon kansallisen vaatimustason sijasta eläinten hyvinvointia koskevien direktiivien vähimmäistaso sanktiointikynnyksen laukaisijana ja täydentävien ehtojen seuraamisen tason määrittämisessä. Täydentäviin ehtoihin kuuluvat eläinten hyvinvointia koskevista direktiiveistä vain vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2008/119/EY (*vasikkadirektiivi*), sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista annettu

neuvoston direktiivi 2008/120/EY (*sikadirektiivi*) ja tuotantoeläinten suojelusta annettu neuvoston direktiivi 98/58/EY (*tuotantoeläindirektiivi*). Esimerkiksi broilereiden ja munivien kanojen suojeluun liittyvät direktiivit eivät kuulu täydentävien ehtojen soveltamisalaan.

Eläinten hyvinvointiin liittyvien kansallisten säännösten noudattamatta jättämiseen soveltuisivat edelleen eläinsuojelulain (247/1996) mukaiset pakkokeinot sekä mainitun lain ja rikoslain (39/1889) mukaiset kriminalisointisäännökset. Ehdotetut muutokset eivät myöskään vaikuttaisi eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteiden vähimmäistasoihin, jotka perustuvat eläinten hyvinvointia koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön.

Suomi on erityisesti muutaman edeltävän vuoden aikana pyrkinyt aktiivisesti vaikuttamaan EU:n toimielimiin täydentävien ehtojen järjestelmän yksinkertaistamiseksi ja keventämiseksi. Järjestelmästä ja eräistä sen kohtuuttomiin sanktioihin johtavista elementeistä on keskusteltu sekä poliittisen tason tapaamisissa että virkamiestapaamisissa. Lisäksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan sisältyvän norminpurun kärkihankkeessa on jatkettu kansallisen sääntelyn perkaamista muiden kuin unionin lainsäädännöstä johtuvien välttämättömien vaatimusten osalta.

Unionin säädöksiä ei ole toistaiseksi muutettu, mutta viime vuoden lopulla Euroopan komissio on antanut ohjeistusta, jonka mukaan inhimillinen erehdys voidaan ottaa huomioon täydentävien ehtojen seuraamusarvioinnissa eräiden vähäisiksi katsottavien laiminlyöntien osalta. Tämä tulkinta on jo otettu huomioon Elintarviketurvallisuusviraston antamassa eläinrekisteri-ilmoitusten viiveisiin liittyvien seuraamusten soveltamista koskevassa ohjeistuksessa. Lisäksi komission virkamiehet ovat vahvistaneet tulkinnan, jonka mukaan Euroopan unionin säännösten mukaisessa seuraamusarvioinnissa voidaan eläinten hyvinvointia koskevien lakisääteisten hoitovaatimusten osalta ottaa lähtökohdaksi direktiivin mukainen vähimmäistaso, huolimatta edellä kuvatusta horisontaalasetuksen 93 artiklan 2 kohdasta eli siitä, että direktiiveihin sisältyviä täydentävien ehtojen säännöksiä sovelletaan sellaisina kuin jäsenvaltiot ovat panneet ne täytäntöön. Komission näkemyksen mukaan eläinten hyvinvointia koskevien direktiivien liitteiden vaatimukset ovat riittävän yksityiskohtaisia ja täsmällisiä laukaisemaan suoraan sanktiointimekanismin.

EU-asetusten mukaisen seuraamusjärjestelmän soveltamista ohjeistetaan Elintarviketurvallisuusviraston valvontaohjeissa. Edellä kuvattu tulkinta sisältää kuitenkin siinä määrin periaatteellisen muutoksen nykytilaan, että sen näkyminen kansallisessa lainsäädännössä on tarpeellista. Käytännössä tulkinta vaikuttaa vain osaan eläinten hyvinvointia koskevista vaatimuksista, sillä Suomen kansallinen lainsäädäntö vastaa useilta osin direktiivien tasoa.

Edellä mainittu tulkinta mahdollistaa lievennyksiä lukuina, kuten mittavaatimuksina tai lukumäärinä, ilmaistujen vaatimusten sanktiointiin. Sanktioinnin lievennykset liittyvät niihin vasikka-, sika- ja tuotantoeläindirektiivien säännöksiin, joissa vaatimukset on ilmaistu täsmällisinä lukuina ja jotka on Suomen kansallisessa lainsäädännössä täytäntöön pantu direktiivissä asetettuja vaatimuksia tiukemmin. Esimerkiksi vasikka- ja sikadirektiivissä pitopaikan tilavaatimuksista on säädetty täsmällisin mittavaatimuksin ja Suomen kansallisessa lainsäädännössä asetetut mittavaatimukset ovat sikojen osalta direktiivin vaatimuksia tiukemmat. Tuotantoeläindirektiivi kieltää muiden tuotantoeläinten liikkumisvapauden liiallisen rajoittamisen, mutta ei aseta varsinaisia tilavaatimuksia. Tästä syystä voidaan kansallisen lainsäädännön tilavaatimuksia rikottaessa vielä erikseen arvioida

pitopaikan tilanne mahdollisena tuotantoeläindirektiivin liikkumisvapautta koskevan vaatimuksen rikkomuksena sallien vähäisiä poikkeamia mittavaatimuksista.

Kansallisessa lainsäädännössä on tilavaatimusten lisäksi myös eräitä muita lukuina ilmaistuja vaatimuksia, joita vastaavat direktiivien vähimmäisvaatimukset on ilmaistu pääosin joustavien normien avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi sikojen ruokintakaukalon tai kanojen ruokintakourun kokoa koskevat vaatimukset sekä broilereiden pitopaikan valaistukseen liittyvät, valaistusvoimakkuusarvoina eli lukseina ilmaistut vaatimukset. Myös näiden vaatimusten täydentävien ehtojen sanktiointiin tulisi lievennyksiä.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

Liite 2

Asetuksen liitettä 2 kansanterveyttä, eläinten terveyttä ja kasvien terveyttä koskevista lakisäätteisistä hoitovaatimuksista ehdotetaan muutettavaksi hoitovaatimuksen 4 ja 5 osalta. Hoitovaatimuksesta 4 ja 5 poistettaisiin osana norminpurkua osa elintarvikehygieniaan ja eläinten lääkitsemiseen liittyvistä kansallisista täytäntöönpanosäännöksistä, joita ei nykyisen tulkinnan mukaan ole välttämätöntä lukea osaksi lakisäätteisiä hoitovaatimuksia. Ehdotettujen muutosten avulla voidaan yksinkertaistaa täydentävien ehtojen vaatimuksia ja siten myös täydentävien ehtojen valvontaa.

Hoitovaatimuksen 4 osalta noudatettavista kansallisista täytäntöönpanosäännöksistä poistettaisiin elintarvikelain 22 §, jossa säädetään alkutuotantopaikan ilmoittamisesta. Vaatimus ilmoittaa alkutuotantopaikka kunnan elintarvikevalvontaan ei olisi enää täydentävien ehtojen vaatimus. Lisäksi poistettaisiin elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1368/2011) 5 §:n 2 ja 3 momentti, joissa säädetään alkutuotantoon liittyvän kirjanpidon säilyttämisestä ja säilyttämisen määräajoista. Liitteestä 2 poistettaisiin myös elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 7 § ja edellä mainitun asetuksen liitteen 1 johdanto-osa, joissa säädetään alkutuotannossa käytettävän veden laatuvaatimuksista, alkutuotannossa käytettävälle vedelle tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä tutkimustulosten johdosta.

Hoitovaatimuksen 4 osalta kansallisista täytäntöönpanosäännöksistä ehdotetaan poistettavaksi myös elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liitteen 2 luvun 4 kohdan 4.2. alakohdissa 1 - 3 säädetty lypsyyn liittyvät vaatimukset sekä liitteen 2 luvun 4 kohdan 4.3. alakohdissa 1, 2 ja 6 säädetty maidon kuljetukseen, toimittamiseen ja muuhun käsittelyyn liittyvät vaatimukset. Maidontuotantoeläinten terveydentilaa ja lääkityn eläimen maidon käsittelyä koskevat vaatimukset, maidon jäädytys- ja säilytysolosuhteita koskevat vaatimukset ja maidon säilytyslämpötilaa koskevat vaatimukset ovat päällekkäisiä horisontaaliasetuksen liitteessä II määriteltyjen EU-säädösten vaatimusten kanssa ja ne ehdotetaan siksi poistettavaksi. Lisäksi poistettaisiin lypsykoneen huoltoa ja testaamista, lypsylaitteiston maitosuodattimien vaihtoa, toimintaa maidon säilytys- ja jäädytystiloissa sekä kirjanpitoa maidon säilytys- ja siirtolämpötiloista koskevat vaatimukset.

Liitteestä 2 poistettaisiin hoitovaatimuksen 4 ja 5 osalta myös tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (949/2014) 4 §:n 2 momentin 3 kohta, jonka mukaan tuotantoeläimen lääkitystä koskevasta kirjanpidosta on

käytävä ilmi lääkityksen aloittaja. Lisäksi poistettaisiin edellä mainitun asetuksen 4 §:n 2 momentin 8 kohta, jonka mukaan tuotantoeläimen lääkitystä koskevasta kirjanpidosta on käytävä ilmi lääkkeen tai lääkerehun myyjä. Poistettavaksi ehdotetaan myös edellä mainitun asetuksen 5 §:ää, jossa säädetään tuotantoeläimelle annettuja lääkkeitä ja lääkerehuja koskevan kirjanpidon tarkastamisesta ja säilyttämisestä.

Liite 3

Asetuksen liitettä 3 eläinten hyvinvointia koskevista lakisäätteisistä hoitovaatimuksista ehdotetaan muutettavaksi. Liitteessä 3 määritellään nykyisin lakisäätteisinä hoitovaatimuksina 11, 12 ja 13 noudatettavat kansalliset täytäntöönpanosäännökset. Liitettä muutettaisiin lisäämällä siihen säännös, jonka mukaan poikkeaminen säännöksen vaatimuksesta ei johtaisi täydentävien ehtojen seuraamukseen, jos vasikka-, sika- tai tuotantoeläindirektiivin vastaavan säännöksen vähimmäisvaatimus täyttyy. Jos mainitun Euroopan unionin säännöksen vähimmäisvaatimusta ei ole ilmaistu lukuna, mutta kansallinen vaatimus on, edellyttäisi seuraamuksen määräämättä jättäminen lisäksi, että poikkeama on vähäinen ja ettei sillä arvioida olevan vähäistä suurempaa vaikutusta eläinten hyvinvointiin. Esimerkiksi tilavaatimusten osalta vähäisenä poikkeamana voitaisiin lähtökohtaisesti pitää enintään noin 10-20 prosentin poikkeamaa kansallisen säännöksen vähimmäisvaatimuksesta, ottaen kuitenkin huomioon muun muassa kyseessä oleva eläinlaji. Mainittu poikkeama ei aiheuttaisi täydentävien ehtojen seuraamusta, ellei sillä lisäksi katsottaisi olevan vähäistä suurempaa haitallista vaikutusta eläinten hyvinvointiin. Haitallinen vaikutus voisi olla esimerkiksi tilaustaudesta johtuva eläinten häiriökäyttäytymisen tai vahingoittumisriskin olennainen lisääntyminen.

Ehdotettu muutos merkitsisi, että eläinten hyvinvointia koskevien kansallisten täytäntöönpanosäännösten noudattaminen valvotaan eläinten hyvinvointia koskevien direktiivien vähimmäistason mukaisena siten, että tämä taso olisi olennainen seuraamuskyynnyksen laukaisijana sekä Euroopan unionin säädösten mukaisen sanktiointiasteikon soveltamisessa. Sanktiointiasteikon tarkempi määrittely kunkin vaatimuksen osalta perustuisi jatkossakin Elintarviketurvallisuusviraston ohjeistukseen.

Ehdotus merkitsisi muutoksia täydentävien ehtojen valvontaan esimerkiksi tilavaatimusten neliömetrivaatimusten, ruokintatilan mittavaatimusten ja broilerikasvattamojen valaistukseen liittyvien vaatimusten osalta. Edellä mainittuja vaatimuksia olisi edelleen noudatettava täydentäviä ehtoja sisältävien direktiivien kansallisina täytäntöönpanosäännöksinä, mutta niiden noudattamatta jättämisestä ei tulisi täydentävien ehtojen seuraamusta, ellei kyse olisi myös direktiivin vähimmäistason alittumisesta.

Edellä mainitun muutoksen lisäksi liitteen taulukosta poistettaisiin viittaukset eläinsuojelulain 4 §:ään, eläinsuojeluasetuksen (396/1996) 4 §:n 1 momenttiin ja 6 §:n 1 momenttiin, nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2010) 3 §:n 3 momentin ensimmäiseen virkkeeseen ja turkiseläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1084/2011) 4 §:n 1 momentin viimeiseen virkkeeseen siltä osin kuin niissä säädetään pitopaikan puhtaudesta. Lisäksi poistettaisiin viittaukset nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen, sikojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (629/2012) 5 §:n 1 momenttiin, lampaiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (587/2010) 5 §:n 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen, vuohien suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (589/2010) 5 §:n 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen ja turkiseläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 3 momentin viimeiseen

virkkeeseen siltä osin kuin niissä säädetään eläinsuojan lattiaan liittyvästä vaatimuksesta, jonka mukaan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät kuivikkeisiin. Liitteestä poistettaisiin viittaus myös nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 4 momenttiin siltä osin kuin siinä säädetään kuivanapitovaatimuksesta. Myös viittaukset strutsieläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (676/2010) 3 §:n 2 momentin kahteen ensimmäiseen virkkeeseen ja tarhattavien biisonien suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (591/2010) 2 §:n 3 momenttiin, joissa säädetään eräistä eläinten sosiaaliseen käyttäytymiseen liittyvistä vaatimuksista, poistettaisiin. Edellä mainittujen säännösten ei katsota olevan direktiivien säännösten varsinaisia täytäntöönpanosäännöksiä. Näitä ei enää valvottaisi täydentävinä ehtoina eikä niiden noudattamatta jättämisestä määrättäisi täydentävien ehtojen seuraamusta.

Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan x.x.2017. Sitä sovellettaisiin kuitenkin 1.1.2017 alkaen. Asetusta sovellettaisiin siten myös 1.1.2017 jälkeen jo tehtyihin ja vireillä oleviin valvontoihin. Koska asetuksella lievennetään valvontaa aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön mukaisesta valvonnasta, ehdotettua taannehtivaa soveltamista voidaan pitää perusteltuna. Lisäksi valvonnan kohteena olevien viljelijöiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi kaikki valvontavuoteen 2017 kohdistuvat valvonnat on perusteltua tehdä yhdenmukaisen lainsäädännön perusteella.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Valtiontaloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

3.2 Vaikutukset toimijoiden asemaan

Ehdotetun muutoksen arvioidaan joiltakin osin vähentävän toimijoille täydentävien ehtojen rikkomisesta koituvia seuraamuksia.

3.3. Vaikutukset viranomaistoimintaan

Elintarvikehygieniää, eläinten lääkitsemistä ja eläinten hyvinvointia koskevien täydentävien ehtojen valvontaohjeiden muuttaminen ja niistä aiheutuvien tietojärjestelmämuutosten tekeminen lisää Elintarviketurvallisuusviraston työtä vuonna 2017 ja 2018.

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan suorittavat aluehallintovirastot, joiden työhön muutoksella on myös vaikutusta. Täydentävien ehtojen otantaan perustuvat valvontakäynnit suoritetaan samassa yhteydessä kuin eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämät otantavalvontakäynnit. Käyntien kesto saattaa jonkin verran lisääntyä, koska kansallisen lainsäädännön tason täyttymisen lisäksi joidenkin vaatimusten kohdalla arvioitaisiin vielä erikseen direktiivin vähimmäistason täytyminen. Toisaalta muu kuin otantaan perustuva täydentävien ehtojen valvonta, jota suoritetaan hallinnollisena valvontana muun

viranomaisvalvonnan kautta tietoon tulleiden laiminlyöntien sanktioimiseksi, tulee sanktiointikynnyksen noston myötä jonkin verran vähenemään.

4. Lausunnot

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto ympäristöministeriöltä, Elintarviketurvallisuusvirastolta, Maaseutuvirastolta, aluehallintovirastoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen Eläinlääkäriliitto ry:ltä, Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ltä, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta ja WWF Suomi ry:ltä. Lausuntoaikaa oli vain viisi viikkoa, jotta voitaisiin varmistaa, että täydentävien ehtojen valvonnat voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

